

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KOMITETŲ BENDRŲJŲ
NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2013 m. rugsėjo 9 d. Nr. A1-502
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#); 2013, Nr. [73-3652](#)) 13 straipsnio 2 dalimi,
t v i r t i n u Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų bendruosius nuostatus (pridedama).

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ ALGIMANTA PABEDINSKIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministro
2013 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. A1-502

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KOMITETŲ BENDRIEJI NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų bendrieji nuostatai (toliau – šie Nuostatai) nustato darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų, numatytų Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#)) 13 straipsnyje, steigimo tvarką, kompetenciją, darbo organizavimo tvarką.

2. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos darbo kodekso (Žin., 2002, Nr. [64-2569](#)), Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo sąvokas.

3. Darbdaviui atstovaujantis asmuo, vadovaudamasis šiais Nuostatais, parengia ir, suderinęs su darbuotojų atstovais, patvirtina Darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto (toliau – komitetas) nuostatus.

II. KOMITETO STEIGIMO TVARKA

4. Įmonėje komitetas steigiamas, kai joje dirba 50 ar daugiau darbuotojų. Jeigu įmonėje dirba mažiau kaip 50 darbuotojų, komitetas gali būti steigiamas darbdavio ar darbuotojų atstovų iniciatyva arba daugiau kaip pusės įmonės darbuotojų kolektyvo siūlymu. Laive, išskyrus plaukiojantį išimtinai vidaus vandenyse, Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje arba Lietuvos Respublikos valstybinių jūrų uostų akvatorijose, kuris verčiasi komercine veikla, išskyrus žvejybos laivus, tradicinius laivus, karinių jūrų pajėgų laivus, (toliau – laivas) komitetas steigiamas, kai jame yra 5 ar daugiau darbuotojų.

5. Sprendimą dėl komiteto steigimo ekonominės veiklos rūšių įmonėse, kur profesinė rizika yra didesnė ir kur komitetą steigti rekomenduojama, kai darbuotojų skaičius iki 50 (šių Nuostatų priedas), priima darbdaviui atstovaujantis asmuo ir darbuotojų atstovai bendru sutarimu arba steigti komitetą tokiose įmonėse numatoma kolektyvinėse sutartyse.

6. Komitetas sudaromas dvišaliu principu – iš vienodo skaičiaus darbdavio atstovų ir

darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai. Komiteto narių skaičių bendru sutarimu nustato darbdaviui atstovaujantis asmuo ir darbuotojų atstovai.

7. Darbdavio atstovais komitete darbdaviui atstovaujančio asmens įsakymu ar kitu tvarkomuoju dokumentu skiriami įmonės ar laivo administracijos pareigūnai, kurie įgyvendina darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus įmonėje arba laive.

8. Įmonės ar laivo darbuotojų kolektyvo susirinkimą (toliau – susirinkimas) organizuoja darbdavys. Įmonės ar laivo darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai rinkimus į komitetą susirinkime organizuoja įmonės ar laivo profesinė sąjunga (profesinės sąjungos), o jei profesinės sąjungos nėra, – kiti darbuotojų atstovai (šakinė profesinė sąjunga, kuriai susirinkime suteikta darbuotojų atstovavimo ir gynimo funkcija, arba darbo taryba, jei atstovavimo darbuotojams ir jų gynimo funkcija susirinkime nesuteikta šakinei profesinei sąjungai) tokia tvarka:

8.1. darbuotojų, kuriems atstovauja vienas darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai, skaičių, atsižvelgdami į įmonės ar laivo ekonominės veiklos rūšies profesinę riziką ir darbuotojų skaičių, suderinę su darbdaviui atstovaujančiu asmeniu, nustato darbuotojų atstovai;

8.2. darbuotojų atstovai, konsultuodamiesi su įmonės ar laivo darbuotojais, sudaro darbuotojų, kurie numatomi siūlyti rinkti darbuotojų atstovais saugai ir sveikatai (toliau – kandidatai), sąrašą ne vėliau kaip prieš 5 dienas iki susirinkimo viešai paskelbia įmonės ar laivo informaciniuose stenduose ir (ar) kitu darbuotojams priimtiniu būdu;

8.3. darbdaviui atstovaujantis asmuo, suderinęs su darbuotojų atstovais susirinkimo laiką ir vietą, organizuoja susirinkimą, kuriame iš kandidatų renkami darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai bei iš išrinktų darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai išrenkami komiteto nariai. Susirinkime darbuotojų atstovais saugai ir sveikatai bei iš jų komiteto nariais išrenkami tie darbuotojai, už kuriuos balsuoja daugiau susirinkime dalyvaujančių darbuotojų. Susirinkime nustatomas darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai įgaliojimų laikas. Kai įmonėje išrenkama daugiau nei vienas darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai, susirinkime iš išrinktų darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai išrenkamas vyresnysis darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai, kuris koordinuoja visų įmonės darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai veiklą. Vyresniuoju darbuotojų atstovu saugai ir sveikatai įmonėje išrenkamas tas darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai, už kurį balsuoja daugiau įmonės darbuotojų kolektyvo susirinkime dalyvaujančių darbuotojų. Įmonės darbuotojų kolektyvo susirinkime nustatomas vyresniojo darbuotojų atstovo saugai ir sveikatai įgaliojimų laikas.

9. Darbuotojų atstovai informuoja darbdaviui atstovaujantį asmenį apie darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai išrinkimą komiteto nariais ir kartu su juo nustato komiteto pirmojo posėdžio, kuriame numatoma spręsti komiteto veiklos organizacinius klausimus (išrinkti komiteto pirmininką ir komiteto sekretorių, tvirtinti komiteto veiklos planą), datą.

10. Komiteto veiklą organizuoja ir jam vadovauja komiteto pirmininkas – darbdaviui atstovaujantis asmuo arba jo paskirtas asmuo. Komiteto nariais išrinkti darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai tarpusavyje išsirenka komiteto sekretorių.

11. Komiteto veiklos forma – posėdžiai.

III. KOMITETO KOMPETENCIJA

12. Komitetas pagal savo kompetenciją:

12.1. nagrinėja nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų priežastis bei aplinkybes, parengia ir siūlo darbdaviui atstovaujančiam asmeniui prevencines priemones nelaimingiems atsitikimams darbe bei profesinėms ligoms išvengti;

12.2. svarsto darbuotojų saugos ir sveikatos būklę įmonėje ar laive, profesinės rizikos vertinimo rezultatus, nagrinėja darbdavio įgyvendinamas priemones darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti, teikia pasiūlymus svarstomais klausimais darbdaviui atstovaujančiam asmeniui;

12.3. išklauso įmonės vyresniojo atstovo darbuotojų saugai ir sveikatai ar kitų darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai, ar laivo darbuotojų atstovo (atstovų) informaciją apie darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų laikymąsi bei šių reikalavimų laikymosi kontrolę įmonėje ar laive;

12.4. išklauso įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos atstovo informaciją apie jaunų asmenų, nėščių, neseniai pagimdžiusių ir krūtimi maitinančių moterų ir neįgaliųjų darbo sąlygas;

12.5. svarsto ir teikia pasiūlymus darbdaviui atstovaujančiam asmeniui dėl darbuotojų mokymo ir instruktavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tvarkos ir jos laikymosi;

12.6. nagrinėja, ar tinkamai organizuojami darbuotojų privalomi sveikatos tikrinimai, ir jų rezultatus, teikia pasiūlymus darbdaviui atstovaujančiam asmeniui dėl prevencinių darbuotojų sveikatos gerinimo priemonių;

12.7. svarsto ir teikia pasiūlymus darbdaviui atstovaujančiam asmeniui dėl darbuotojų aprūpinimo buities, sanitarinėmis ir higienos patalpomis, kolektyvinėmis ir asmeninėmis apsaugos priemonėmis bei nustatytos šių priemonių priežiūros vykdymo;

12.8. rengia pasiūlymus, kaip gerinti darbuotojų saugą ir sveikatą darbo vietose arba įmonėje ar laive, sudarant kolektyvines sutartis;

12.9. teikia pasiūlymus darbdaviui atstovaujančiam asmeniui dėl darbuotojų saugos ir sveikatos vietinių (lokalinių) norminių teisės aktų projektų rengimo ar dėl galiojančių arba rengiamų tobulinimo;

12.10. gavęs darbuotojo ar darbdaviui atstovaujančio asmens prašymą, nagrinėja kilusius nesutarimus tarp darbuotojo ir darbdaviui atstovaujančio asmens ar darbdavio įgalioto asmens dėl darbuotojo atsisakymo dirbti;

12.11. nagrinėja kitus su darbuotojų sauga ir sveikata susijusius klausimus.

IV. KOMITETO NUTARIMAI

13. Svarstomais klausimais komitetas priima nutarimus, su kuriais komiteto pirmininkas supažindina darbdaviui atstovaujantį asmenį (jei jis nėra komiteto pirmininkas). Komiteto nutarimai yra rekomendacinio pobūdžio, išskyrus komiteto nutarimus, privalomus darbdaviui atstovaujančiam asmeniui ar darbdavio įgaliotam asmeniui, dėl darbų sustabdymo, kai:

13.1. darbuotojas ar darbuotojai neapmokyti saugiai dirbti;

13.2. sugedus darbo priemonei ar susidarius avarinei situacijai tęsiamas darbas;

13.3. dirbama pažeidžiant nustatytus technologinius reglamentus;

13.4. dirbama neįrengus reikiamų kolektyvinių apsaugos priemonių arba kai darbuotojai neaprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

13.5. darbo aplinka kenksminga ir (ar) pavojinga sveikatai, gyvybei.

14. Komitetas nedelsdamas praneša Valstybinei darbo inspekcijai, kai padalinio vadovas ar kitas darbdavio įgaliotas asmuo, ar darbdaviui atstovaujantis asmuo atsisako vykdyti komiteto reikalavimą sustabdyti darbus ir apsaugoti darbuotoją ar darbuotojus nuo galimo pavojaus saugai ir sveikatai.

15. Komiteto nutarimai priimami, kai jiems pritaria ne mažiau kaip 2/3 komiteto narių. Komitetui svarstomu klausimu nepriėmus nutarimo, klausimo svarstymas atidedamas kitam posėdžiui.

V. KOMITETO DARBO ORGANIZAVIMAS

16. Komiteto narių sprendimu ir atsižvelgiant į jų skaičių komitete gali būti išrinktas komiteto pirmininko pavaduotojas, jeigu už jo kandidatūrą balsuoja ne mažiau kaip pusė komiteto narių.

17. Komiteto posėdžius, suderinęs su komiteto pirmininku ar, jo nesant, su komiteto pirmininko pavaduotoju, organizuoja komiteto sekretorius: rengia komiteto posėdžių

darbotvarkių projektus, informuoja komisijos narius apie posėdžių laiką ir vietą, protokoluoja komiteto posėdžius.

18. Komitetas savo veikloje vadovaujasi patvirtintu komiteto veiklos planu ir posėdžius organizuoja plane numatytu periodiškumu.

19. Neeiliniai komiteto posėdžiai šaukiami įmonėje ar laive įvykus mirtinam, sunkiam, grupiniam nelaimingam atsitikimui darbe, pasireiškus ūmiai profesinei ligai, įvykus avarijai ar gaisrui jų priežastims apsvarstyti, taip pat pasiūlius komiteto pirmininkui arba 1/3 komiteto narių.

20. Darbdaviui atstovaujantis asmuo komiteto darbui ir posėdžiams suteikia patalpas, aprūpina komiteto narius jų pareigoms atlikti reikalingomis priemonėmis ir informacija.

21. Komiteto pirmininko prašymu darbdaviui atstovaujantis asmuo, padalinių vadovai pateikia komitetui reikiamą informaciją ir medžiagą nagrinėjamaais klausimais.

22. Kiekviename komiteto posėdyje dalyvauja darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistai.

23. Dalyvauti komiteto posėdyje gali būti kviečiami darbdavio atstovai, darbuotojai ar darbuotojų atstovai.

24. Komiteto posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 komiteto narių.

25. Komiteto sekretorius įmonės, laivo informaciniuose stenduose ir (ar) kitu darbuotojams priimtinu būdu skelbia informaciją apie komiteto posėdžiuose numatomus svarstyti klausimus ir priimtus nutarimus.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Konkreti darbo laiko trukmė komiteto nariams komiteto darbo funkcijoms vykdyti (valandomis, dienomis) nustatoma įmonės ar laivo kolektyvinėje sutartyje atsižvelgiant į įmonės ar laivo veiklos pobūdį, darbuotojų saugos ir sveikatos būklę ir darbuotojų skaičių įmonėje ar laive. Kai kolektyvinė sutartis nesudaryta, darbo laiko trukmė nustatoma komiteto nuostatuose.

27. Darbuotojų atstovams saugai ir sveikatai taikomos Darbo kodekso 134 straipsnyje numatytos garantijos.

Darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto
bendrųjų nuostatų
priedas

EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ, KURIŲ ĮMONĖSE REKOMENDUOJAMA STEIGTI DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KOMITETĄ, JEIGU ĮMONĖJE DIRBA MAŽIAU KAIP 50 DARBUOTOJŲ, SĄRAŠAS

Ekonominės veiklos kodas	Ekonominės veiklos pavadinimas
B	Kasyba ir karjerų eksploatavimas
C 15.11	Odų rauginimas ir išdirbimas; kailių išdirbimas ir dažymas
C 16	Medienos bei medienos ir kamštienos gaminių, išskyrus baldus, gamyba; gaminių iš šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba
C 17	Popieriaus ir popieriaus gaminių gamyba

Ekonominės veiklos kodas	Ekonominės veiklos pavadinimas
C 19	Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba
C 20	Chemikalų ir chemijos produktų gamyba
C 22	Guminių ir plastikinių gaminių gamyba
C 23	Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba
C 27	Elektros įrangos gamyba
C 31	Baldų gamyba
D	Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas
E	Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas
F	Statyba
G	Variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas
H 49	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdiniais, išskyrus taksi veiklą (H 49.32)
H 52.24	Krovinių tvarkymas

Pastaba. Kodas ir veiklos pavadinimas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 RED.), patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 (Žin., 2007, Nr. [119-4877](#)).
